14/12/2021

Η οικογένεια στην δίνη του κορωνοϊού

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Η 3η Γενική Ιερατική Σύναξη, για το τρέχον ιεραποστολικό έτος, πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας. Ομιλητής ήταν ο Πρωτ. Χρήστος Χαχαμίδης, Δρ Θεολογίας, Εφημέριος του Ιερού Ναού Αναλήψεως του Χριστού Βόλου, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Η οικογένεια στην δίνη του κορωνοϊού». Η εισήγηση ήταν καρπός επισταμένης συνεργασίας μίας εκ των ομάδων Κληρικών μας που, κατά την διάρκεια του Θέρους, επεξεργάστηκαν θέματα σχετικά με την πανδημία.

Αρχικώς, ο ομιλητής αναφέρθηκε στην «κρίση του γάμου και την οικογένειας, που συμβαδίζει με την γενικότερη κρίση στην κοινωνία, αλλά και στην εκκλησιαστική ζωή». Ως χαρακτηριστικά αυτής της κρίσης, επεσήμανε τον ατομισμό, την αναζήτηση του εύκολου τρόπου ζωής, την έλλειψη σεβασμού στο πρόσωπο του άλλου και την έλλειψη σεβασμού στο πρόσωπο του Θεού, τον υλιστικό και μηδενιστικό τρόπος ζωής, την διαρκώς παρατηρούμενη έλλειψη εκκλησιαστικού ήθους και αληθινής αγάπης, τις εκτροπές του οικογενειακού θεσμού και τις «εναλλακτικές» μορφές οικογένειας.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στις ανατροπές που επέφερε η πανδημία και μάλιστα, ο υποχρεωτικός εγκλεισμός, στην οικογένεια: πρόκληση δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών, αδυναμία επαφής με φίλους και συγγενείς, απομάκρυνση από το σχολικό περιβάλλον. Κατέγραψε, επίσης, τις συνέπειες της πανδημίας στην οικογένεια, οι οποίες είναι, για τα παιδιά «ευερεθιστότητα, εκρηκτική συμπεριφορά, τάση για απόσυρση ή θλίψη, ανία και αίσθημα κενού, αυξημένα ποσοστά σημαντικών προβλημάτων συμπεριφοράς και συναισθήματος». Για δε τους γονείς, «κόπωση, σύγχυση και ενοχές γύρω από τις επιθυμίες τους, απώλεια του προσωπικού ρυθμού της ζωής τους. Προσπαθώντας να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα, μπορεί να έγιναν ευερέθιστοι, σκληροί, πιεστικοί και τιμωρητικοί απέναντι στο παιδί τους, μπορεί να αδιαφορήσαν για τις συναισθηματικές, γνωστικές, ή άλλες σωματικές ανάγκες του, να συμμετείχαν λιγότερο στη φροντίδα του, να στερούνται υπομονής να εισακούσουν τα προβλήματα που απορρέουν από τον κατ’ οίκον εγκλεισμό».

Ως συνέπεια της κρίσης που επέφερε η πανδημία στην οικογένεια, ο ομιλητής κατέγραψε την απομάκρυνση από την Εκκλησία: «Υπάρχουν οικογένειες που εδώ και ενάμιση χρόνο δεν εκκλησιάζονται τις Κυριακές και δεν κοινωνούν, για διάφορους λόγους: παιδιά το απαγόρεψαν στους ηλικιωμένους γονείς τους, νέοι γονείς εγκατέλειψαν τον εκκλησιασμό στο όνομα της ασφάλειας, κάποιοι πρόβαλαν ενστάσεις για τον τρόπο μετάδοσης της Θείας Κοινωνίας, κάποιοι άλλοι έχουν στο σπίτι τους άτομο που ανήκει σε ευπαθή ομάδα και αποφεύγουν το

συνωστισμό, άλλοι συνήθισαν τη θεία λειτουργία από την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο, κάποιοι ένιωσαν να μειώνεται η πίστη τους, άλλοι ενοχλήθηκαν από τη στάση των κληρικών ή θύμωσαν από τη μη συνετή στάση άλλων ενοριτών, με τον πνευματικό τους, με την Εκκλησία, με το Θεό».

Ο π. Χρήστος έκανε ιδιαίτερη μνεία στην ψυχολογική επιβάρυνση οικογενειών, κάποιο μέλος των οποίων αντιμετωπίζει ειδικές ανάγκες ή χρειάστηκε να νοσηλευτεί ή έχασε την ζωή του από covid, μακριά από την στοργή και την φροντίδα των συγγενών. Δεν παρέλειψε, επίσης, να παρατηρήσει φαινόμενα έντονων ενδοοικογενειακών συγκρούσεων, τούτη την εποχή, ενώ «συχνά στις διαφωνίες και προστριβές της οικογένειας προστίθενται και ζητήματα που σχετίζονται άμεσα με τον κορωνοϊό. Διαφορετικές απόψεις για τον εκκλησιασμό την εποχής της πανδημίας, τη συμμετοχή στη Θεία Ευχαριστία, τον εμβολιασμό, τη χρήση μάσκας, την κοινωνικότητα, κ.ο.κ.».

Στην έξαρση της ενδοοικογενειακής βίας αναφέρθηκε, ακολούθως, παρατηρώντας ότι *«δεν αφορά μόνο τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα και δεν έχει ηλικία. Εμφανίζεται ανάμεσα στο ζεύγος, συνήθως προς τη γυναίκα, αλλά σε μικρότερα ποσοστά και προς τον άνδρα, από τους γονείς προς τα παιδιά, μεταξύ των παιδιών ή και προς τους υπέργηρους γονείς. Περιλαμβάνει χρήση απειλών, ύβρεων ή προσβολών, εξαναγκασμό, παραμέληση, κακομεταχείριση, εξαναγκαστική απομόνωση, σωματική κακοποίηση. Χαρακτηριστική και τραγική είναι και η πρόσφατη αύξηση του αριθμού των γυναικοκτονιών στη χώρα μας».*

Σημαντική ήταν η αναφορά στην ιερατική οικογένεια, μέσα στην οποία ο Ιερεύς κουβαλά πρωτόγνωρα βάρη, την περίοδο της πανδημίας: «τη λατρεία με άδειους ναούς, ένα ποίμνιο στα όριά του, διαφωνίες στο χώρο της εκκλησίας ακόμη και μεταξύ συνεφημερίων, προβληματισμό και αγωνία για τί στάση να κρατήσει ο ίδιος, πώς θα σηκώσει το βάρος του “ό,τι πει ο πνευματικός μας”, πώς θα βρει και θα φέρει ισορροπία ανάμεσα στους μεν και τους δε».

Ακολούθως, ο π. Χρήστος επεσήμανε τις θετικές επιπτώσεις της πανδημίας στην οικογενειακή ζωή, όπως *«η δυνατότητα για μια πιο ουσιαστική σχέση, για μια ιεράρχηση των αξιών. Άνθρωποι βρήκαν την ευκαιρία να συζητήσουν μεταξύ τους, γονείς να ασχοληθούν με τα παιδιά τους, παιδιά να έρθουν σε επαφή με τους γονείς, οικογένειες να κάθονται όλοι μαζί στο*

καθημερινό τραπέζι, ζευγάρια να συζητήσουν θέματα που είχαν σε εκκρεμότητα και άλλα πολλά. Οι γονείς, που κατάφεραν να επεξεργαστούν εσωτερικά αυτή την εμπειρία, θα βγουν πιο ώριμοι και πιο σοφοί την επόμενη μέρα έχοντας αξιοποιήσει την πλευρά της ευκαιρίας... κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, είδαμε πρόσωπα που έγιναν καλύτεροι άνθρωποι, οικογένειες που σύσφιξαν τις σχέσεις τους αλλά και ζευγάρια που γνωρίστηκαν περισσότερο. Και ένα από τα μεγάλα μαθήματα του εγκλεισμού είναι ότι είμαστε πλασμένοι, όχι για τον εαυτό μας, αλλά για τους άλλους. Κι όσο περισσότερο ανοιγόμαστε στους άλλους, τόσο περισσότερο ανοιγόμαστε στον Θεό και τόσο περισσότερο ευτυχισμένοι γινόμαστε». Χαρακτηρίζοντας, μάλιστα, την κρίση ως ευκαιρία νοηματοδότησης, παρατήρησε ότι «μας δίνει την δυνατότητα να καταλάβουμε πράγματα για τον εαυτό μας και να δούμε τί χρειάζεται να αλλάξουμε. Μέσα από το προσωπικό αγώνα, μέσα από προσευχή, άσκηση και μυστηριακή ζωή μπορεί να δούμε και να βιώσουμε την πανδημία ως μια ευκαιρία για μετάνοια, για πνευματική οικοδομή, για νέα νοηματοδότηση της ζωής μας και αληθινή αναστάσιμη πίστη».

Στη συνέχεια, ο π. Χρήστος αναφέρθηκε στον ρόλο της Εκκλησίας την περίοδο της πανδημίας, επισημαίνοντας ότι *«η Εκκλησία οφείλει να στηρίζει στο φόβο και την ανασφάλεια, να συμπάσχει στον πόνο, να παρηγορεί στην αρρώστια και το πένθος, να δημιουργεί γέφυρες στη διχόνοια, να οικοδομεί, να δίνει όραμα και ελπίδα. Σε καταστάσεις που απαιτούν ιδιαίτερο χειρισμό, όμως, όπως εξαρτήσεις, ενδοοικογενειακή βία, κ.άλ., πρέπει να δίνουμε χώρο στους ειδικούς ψυχικής υγείας και στις κατάλληλες κοινωνικές δομές... Επίσης, είναι απαραίτητη η υποστήριξη και ενδυνάμωση των πνευματικών – ιερέων και των οικογενειών τους, ώστε να είναι καλά πρωτίστως οι ίδιοι, για να μπορούν να ανταποκρίνονται στις νέες συνθήκες και να αντιμετωπίζουν τις νέες ποιμαντικές προκλήσεις».*

Κλείνοντας την εισήγησή του ο π. Χρήστος αναφέρθηκε στην μετά-πανδημική εποχή: *«Σε αυτό το κομβικό για την εξελικτική πορεία της οικογένειας και της κοινωνίας ορόσημο πρέπει μετ' επιστήμης να προβάλουμε, με βάση την παράδοση και την λειτουργική μας εμπειρία, πρότυπα, αρχές και μέσα, προκειμένου στο νέο αυτό «μετα-πανδημικό» μοντέλο, να νοηματοδοτηθούν και πάλι οι διαπροσωπικές και οι ανθρώπινες σχέσεις. Να δώσουμε όραμα, δύναμη και προοπτική μέλλοντος, ώστε οι συνάνθρωποί μας να βλέπουν με αισιοδοξία και με ελπίδα την προοπτική της ζωής, η οποία διαχρονικά φέρει τα στίγματα του άγχους, του φόβου και του πόνου. Η πανδημία του Covid-19 θα παρέλθει, ελπίζουμε σύντομα. Δεν πρέπει, όμως, οι πληγές της να στιγματίσουν το μέλλον της οικογένειας και της κοινωνίας, αλλά να αποτελέσουν την απαρχή για μία νέα πραγματικότητα με όραμα και προοπτική στο μέλλον».*

Ακολούθησε γόνιμος διάλογος και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Σεβ. Ποιμενάρχη κ. Ιγνάτιο.